

Besök från Östtimor

Agustinho dos Vasconcelos från den protestantiska kyrkan i Östtimor besökte Sverige under perioden 17-21/11. Han var inbjuden av Stockholms teologiska seminarium till människorättsdagarna 19-20/11 för att tala om försoning och rättvisa. Innan det officiella programmet började mötte Östtimorkommittén honom.

Komplicerat politiskt läge

Agustinho bor i ett flyktingläger i Dili. Regnperioden gör nu livet besvärligt för landets 100.000 flyktingar - en tiondel av befolkningen. Det finns risk att de blir attackerade om de återvänder till sina hem. Svårigheterna att återvända utgör ett hinder för utveckling. Agustinho framförde sin uppfattning att Australien ligger bakom oron i Östtimor samtidigt som han hoppas att den nya regeringen ska fungera väl.

Fretilin deltar i det parlamentariska arbetet, även om partiet inte betraktar den nuvarande regeringen som konstitutionell. Författningen föreskriver dock att det vinnande partiet eller det parti som blir störst ska bilda regering, men enligt Fretilin hade president José Ramos-Horta inte tagit kontakt med partiet innan regeringen utnämndes. I regeringen sitter mest personer från landets östra delar och även anhängare till autonomi som ju var alternativet till självständighet i folkomröstningen den 30 augusti 1999. Anmärkningsvärt är att försvarsministern demonstrerade i Jakarta när Horta fick Nobels fredspris 1996.

Diskriminering inom försvarsmakten och Alfredo Reinado

Han berättade att frågan om petitionärerna som klagade på diskriminering inom försvarsmakten mot soldater från landets västra delar och major Alfredo Reinado är skilda fall. Förberedelser pågår för att värva nya soldater

- nu finns det drygt 700 aktiva. En undersökningskommission har nyligen kommit fram till att det ej finns bevis för diskriminering inom försvaret.

Det framkom att Xanana Gusmão inte har löst problemet sedan han blev premiärminister. Frågan går bara att lösa på politisk väg. Det finns också flera platser i landets östra delar som han inte har besökt på grund av sitt ansvar för krisen. Det framkom att även företrädare för den katolska kyrkan bär ansvar för läget. Varken Gusmão eller Horta har besökt några flyktingläger. Nyligen hade Gusmão bjudit in petitionärerna till Dili men bara 20 av 500 kom på villkor att de skulle återvända till militärmakten.

Fallet Reinado bör lösas via domstol men varken Gusmão eller Horta vill ha honom dit. Uppfattningen finns att förre inrikesministern Lobaró planerade en kupp, att Gusmão och Horta därför utnämnde Reinado för att förhindra kuppen och att de sedan distanserade sig från honom. Förre premiärministern Mari Alkatiri var ej inblandad i det politiska spelet. Nu håller en ny generation på att växa fram i politiken inför valen år 2012.

Tecken på förbättringar

Säkerhetsläget i Östtimor har blivit bättre. Det finns dock fortfarande pro-indonesiska milisledare som är från städer i öst som Baucau och Lospalos i Kupang i Västtimor.

Elförsörjningen är inte löst i Dili medan den fungerar i Baucau. Tillgången till vatten är ej säkrad i Dili. Däremot fungerar sophämtningen. Alla barn går inte i skolan - däribland barn som bor i flyktingläger.

Gabriel Jonsson

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.